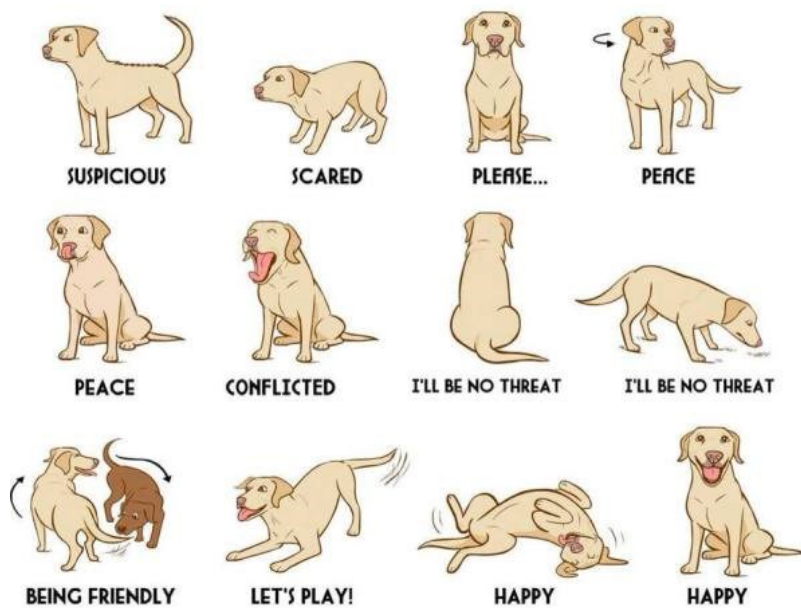

Communicatie honden-uitlaatbeleid

Gemeente Nijkerk, februari 2023

Signals

featuring Tobey the labrador

Lila doggedrawings.net

Inhoudsopgave

1.	Inleiding	3
1.1	Dit plan en leeswijzer	3
2.	Probleem en doel	4
2.1	Probleem	4
2.2	De rol van communicatie bij de oplossing	4
2.3	Communicatiedoel	4
3.	Doelgroepen	5
3.1	Analyse in- en externe omgeving	5
3.2	Strategie en boodschap	6
4.	Communicatiemiddelen en kostenraming	7
4.1	Communicatiemiddelen	7
4.2	Kostenraming en planning	10
5.	Evalueren en bijsturen	12

1. Inleiding

Er zijn veel mensen die gebruik maken van de Nijkerkse openbare ruimte, mensen ontmoeten elkaar, willen ontspannen, sporten of spelen. Deze openbare ruimte wordt ook gebruikt voor het uitlaten van honden. Naast plezier ervaren sommige mensen ook overlast van honden. De meeste mensen die dit melden vragen om iets te doen tegen hondenpoep. De gemeente zorgt samen met inwoners voor het verminderen van overlast met betrekking tot hondenpoep. Het vraagstuk met betrekking tot het honden- uitlaatbeleid vraagt daarom om een integrale aanpak waarbij een goede balans tussen welzijn, communicatie, en handhaving belangrijk is.

Bij het actualiseren van het honden-uitlaatbeleid staat de onderstaande grondgedachte centraal. Deze sluit aan bij de uitgangspunten van de Visie beheer openbare ruimte en gedachtengoed van effect-gestuurd beheer.

“In de gemeente Nijkerk staat de zorg voor een plezierige, fijne, veilige en schone leefomgeving centraal. Vanuit deze grondgedachte nemen we maatregelen die bijdragen aan het verminderen van de overlast en een schone leefomgeving. Het vraagstuk met betrekking tot het honden-uitlaatbeleid vraagt om een integrale aanpak waarbij een goede balans tussen welzijn, communicatie, en handhaving belangrijk is. Dit alles doen we op een manier waarbij de inkomsten in balans zijn met de uitgaven die voor de uitvoering en beheer van het honden-uitlaatbeleid worden gedaan.”

De grondgedachte is vertaald in drie kernwaarden, waarbij de balans tussen de inkomsten en de uitgaven als randvoorwaarde geldt. De kernwaarden zijn: (1) Samen voor een schone leefomgeving, (2) Verminderen van overlast, (3) Welzijn, communicatie en handhaving.

Dit plan omschrijft de strategie en middelen die de gemeente voor communicatie over het honden-uitlaatbeleid inzet. Het is geschreven voor inwoners, bestuurders, het management en medewerkers van de gemeente Nijkerk.

1.1 Dit plan en leeswijzer

Het plan is als volgt opgebouwd:

- In hoofdstuk 2 zijn het probleem, de rol van communicatie bij de oplossing en het doel beschreven.
- Hoofdstuk 3 gaat in op doelgroepen en communicatiestrategie.
- In hoofdstuk 4 staan de communicatiemiddelen beschreven die de gemeente inzet en is een kostenraming opgenomen.
- Hoofdstuk 5 gaat kort in op evaluatie van het beleid.

2. Probleem en doel

In dit hoofdstuk zijn het probleem, de rol van communicatie bij de oplossing en communicatiedoel beschreven.

2.1 Probleem

In de gemeente Nijkerk neemt het aantal honden toe en de gemeente verwacht dat deze trend doorzet. Naast plezier ervaren sommige mensen overlast van honden. De meeste mensen die dit melden vragen om iets te doen tegen hondenpoep. Dit blijkt onder andere uit de uitkomsten van de enquête die de gemeente in het kader van de Visie beheer openbare ruimte heeft uitgezet en meldingen openbare ruimte. Dit, en de toekomstige ontwikkelingen, zijn aanleiding om het huidige honden- uitlaatbeleid te actualiseren.

Hondenpoep op plaatsen waar deze niet hoort, dat blijft een ergernis van veel mensen in de gemeente Nijkerk. Het plakt onder je schoen, laat vlekken achter op het tapijt en het stinkt behoorlijk. Daar komt bij dat veel hondenpoep op straat en in de berm een ongezonde leefomgeving tot gevolg heeft. Daarnaast worden de meeste waarschuwingen gegeven voor het niet aanlijnen van honden op plaatsen waar dit wel verplicht is.

2.2 De rol van communicatie bij de oplossing

Het belang voor een gezamenlijke inzet voor een schone en veilige omgeving neemt toe. Communicatie kan een rol hebben bij de gedragsverandering van de hondenbezitter. Het heeft tot doel om deze te overreden om de hondenpoep op te ruimen en de hond aan te lijnen.

2.3 Communicatiedoel

Het doel van communicatie en participatie voor het honden-uitlaatbeleid is conatief. Dit betekent dat de gemeente de inwoners van de gemeente Nijkerk aanzet om zich op een bepaalde manier te gedragen. Het doel is als volgt geformuleerd:

“Communicatie over het honden-uitlaatbeleid heeft als doel om inwoners in de gemeente Nijkerk te informeren over de afspraken die in de gemeente Nijkerk gelden en inwoners (specifiek hondenbezitters) te overreden om zich aan deze afspraken te houden. De gemeente werkt hierbij vanuit een eenduidige boodschap en huisstijl. Dit heeft tot resultaat dat inwoners in 2028 tevreden zijn over het honden-uitlaatbeleid in de gemeente Nijkerk en deze gemiddeld een 7 scoren.”

3. Doelgroepen

Bij de oplossing zijn verschillende doelgroepen betrokken. In dit hoofdstuk is een analyse opgenomen van verschillende doelgroepen en is de communicatiestrategie omschreven.

3.1 Analyse in- en externe omgeving

Er zijn verschillende methoden om te inventariseren wie belangrijke spelers zijn bij het honden-uitlaatbeleid. Bij het honden-uitlaatbeleid maakt de gemeente gebruik van de methode Factor C en is de omgeving in beeld gebracht door gebruik te maken van de ringen van invloed. In de ringen van invloed wordt onderscheidt gemaakt tussen:

- De bepalers zijn de partijen die beslissingen nemen. In dit geval is dat de gemeenteraad en het college.
- De beïnvloeders zijn partijen of inwoners die zich organiseren om invloed uit te oefenen op het beleid.
- De uitvoerders. Dit zijn de partijen of inwoners die een rol spelen bij de uitvoering van het beleid. Zij stellen kennis, middelen of mensen beschikbaar.
- De gebruikers ervaren de gevolgen van het beleid.

In de ringen van invloed zijn vier categorieën te onderscheiden:

- Meebeslissers zijn verantwoordelijk voor beslissingen met doorslaggevende invloed.
- Meewerkers werken daadwerkelijk mee aan de oplossing.
- Meedenkers geven hun mening en delen hun kennis.
- Meeweters hebben geen actieve rol maar moeten wel op de hoogte blijven.

Analyse

Bij het honden-uitlaatbeleid heeft de gemeente vooral te maken met bepalers (de politiek), beïnvloeders en gebruikers. Om gedragsverandering in te zetten (opruimen van hondenpoep) zet de gemeente vooral in op de strategie meewerken, meedenken en meeweten. In tabel 1 zijn een aantal doelgroepen omschreven.

Tabel 1: doelgroepen volgens factor-c.

Doelgroep	Ring van invloed	Categorie
Gemeenteraad	bepalers	medebeslisser
College	bepalers	medebeslisser
Niet-hondenbezitters	beïnvloeders	meedenkers, meeweters.
Hondenbezitters	beïnvloeders	
<i>Hondenbezitters die hondenpoep niet opruimen</i>	<i>gebruikers</i>	<i>meewerkers, meedenkers, meeweters</i>
<i>Hondenbezitters die hondenpoep opruimen</i>	<i>gebruikers</i>	<i>meewerkers, meedenkers, meeweters</i>
<i>Hondenbezitters die gebruikmaken van hondenlosloopgebieden</i>	<i>gebruikers</i>	<i>meewerkers, meedenkers, meeweters</i>
Inwoners tegen hondenbelasting	beïnvloeders	meedenkers, meeweters
Panel hondenbeleid Nijkerk	beïnvloeders	meedenkers, meeweters

3.2 Strategie en boodschap

De communicatiestrategie voor het honden-uitlaatbeleid is gericht op een informationele benadering, interpretatieve benadering en relationele benadering van Olsthoorn en van der velden (2007). Dit betekent dat de gemeente inzet op het tijdig verstrekken van begrijpelijke informatie, waarbij uitwisselen van interpretaties en betekenissen plaats kan vinden. Hierbij staat vertrouwen, onderling begrip en respect centraal. De communicatie is gericht op het ontwikkelen en onderhouden van langdurige relaties.

Voor welke strategie wordt gekozen is afhankelijk van twee factoren, (1) Wil een organisatie (alleen maar) iets bekendmaken of invloed uitoefenen?, en (2) Wil de organisatie eenzijdig of tweezijdig communiceren? In het geval van het honden-uitlaatbeleid kiest de gemeente voor een mix van deze factoren. Deze past bij de strategie dialogeren, overreding en formering (Van Ruler, 1998).

- Dialogeren: Dit betekent dat de gemeente zich laat informeren door de omgeving. Dit kan bij voorbeeld door het organiseren van een inwonertevredenheidsonderzoek. De gemeente weet dan wat er leeft en hoe er vanuit de specifieke achtergronden van de inwoners naar het onderwerp wordt aangekeken.
- Overreding: De gemeente probeert de inwoners ervan te overtuigen of te verleiden tot een ander gedrag. Bijvoorbeeld door het geven van argumenten of positieve associaties.
- Forming: De inwoners kunnen ook invloed uitoefenen op de gemeente en op elkaar. Er is sprake van meerzijdige invloed. Het gedrag en de communicatie wordt bepaald door de invloed die beide partijen op elkaar hebben.

De gemeente vraagt doelgroepen om mee te denken en mee te werken. Daarnaast informeert de gemeente over de afspraken (meeweten).

Communicatieboodschap

De communicatieboodschap voor het honden-uitlaatbeleid sluit aan op de visie van de gemeente Nijkerk. De boodschap is als volgt:

“We zorgen ervoor dat de openbare ruimte voor iedereen een schone, fijne en veilige omgeving blijft. De gemeente houdt vast aan de afspraak dat de hondenpoep opgeruimd moet worden en honden binnen de bebouwde kom aangelijnd moeten zijn. De hondenbezitter kan hondenpoep opruimen door deze in een zak te verpakken en in de (gewone) afvalbak te doen. Hiermee houden we met elkaar de openbare ruimte schoon. Deze afspraken hebben onder andere de volgende bedoelingen:

- *Schoon houden van de openbare ruimte en voorkomen van (dier)ziekten.*
- *Het voorkomen van hinder voor voetgangers.*
- *De bescherming van de verkeersveiligheid die door loslopende honden in gevaar kan worden gebracht.*
- *Het voorkomen van schade en dierenleed.”*

4. Communicatiemiddelen en kostenraming

In dit hoofdstuk zijn communicatiemiddelen en kostenraming beschreven.

4.1 Communicatiemiddelen

Om het doel te bereiken zet de gemeente communicatiemiddelen in. Deze zijn omschreven in tabel 2. De gemeente Nijkerk hanteert bij alle communicatie huisstijl. Deze is gericht op positieve stimulans om hondenpoep op te ruimen, zie figuur 1.

Tabel 2: communicatiemiddelen en doelgroepen.

Communicatiemiddelen	Frequentie	Doelgroepen		
		Hondenbezitters	Niet-hondenbezitters	Hondenbezitters losloopegebieden
Dialogeren				
1. Panel Hondenbeleid Nijkerk.	1x per jaar	x	x	
2. Inwonerstevredenheidsonderzoek.	1x per 2 jaar: 2025 - 2027	x	x	
Overreding				
3. Aanbrengen van reverse-graffiti op locaties die regelmatig worden bevuild. Doel: Informeren over de afspraken.	doorlopend	x	x	
4. Herkenbare huisstijl, bijvoorbeeld op prullenbakken en bij hondenlosloopegebieden.	Doorlopend	x	x	
5. Aanbrengen van markeringen bij uitzonderingsgebieden.	Doorlopend	x	x	
6. Informeren over de afspraken via media, social media, website of andere kanalen.	Doorlopend	x	x	
7. Honden-uitlaatkaart. Doel: informeren van inwoners over de afspraken in de gemeente Nijkerk.	1x per 4 jaar	x	x	
Forming				
8. Inspraakronde honden-uitlaatkaart en hondenroutes. Doel: invloed op en dialoog over de uitvoering van het beleid.	1x per 4 jaar	x	x	
9. Burgerinitiatief losloopegebieden. Bijvoorbeeld inrichten hondenlosloopegebieden en creëren ontmoetingsplek hondenbezitters (stimuleringsregeling openbare ruimte). Doel: dialoog tussen hondenbezitters stimuleren.	Doorlopend en 1x per 2 jaar	x		x

Eén keer per twee jaar evalueren en contact met hondenbezitters die gebruik maken van hondenlosloopgebieden.				
10. Handhaven. Als hondenbezitters zich niet aan afspraken houden dan kan de gemeente op basis van de APV handhaven. Houd een hondenbezitter zich niet aan de afspraken, dan krijgt deze een waarschuwing of boete.	Doorlopend en 2x per jaar	x	x	

1. Panel Hondenbeleid Nijkerk (meedenken en meeweten)

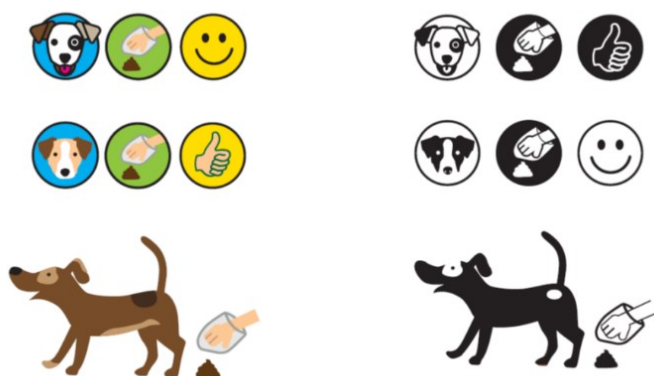
De gemeente Nijkerk heeft een Panel Hondenbeleid gevormd. De gemeente houdt dit panel in stand. Dit panel denkt mee over het honden-uitlaatbeleid (klankbord / platform). Doel: bevragen over de uitvoering van het honden-uitlaatbeleid en informeren over de voortgang.

2. Inwonerstevredenheidsonderzoek (meedenken)

Inwoners van de gemeente Nijkerk reageren 1 keer in de 2 jaar op een schriftelijke enquête over (het beheer van) de openbare ruimte. In deze enquête stelt de gemeente ook vragen over (de uitvoering van) het honden-uitlaatbeleid (evaluatie). Dit onderzoek maakt per wijk inzichtelijk wat de onderwerpen zijn die bij inwoners leven. De gemeente bespreekt de resultaten en organiseert indien nodig een wijkschouw. De gemeente weet na het onderzoek ook op welke onderwerpen bijgestuurd moet worden en gebruikt deze informatie voor het actualiseren van plannen en bij het voorbereiden en uitvoeren van het beheer.

3. Reverse graffiti (meeweten)

De gemeente doorlopend aandacht voor opruimen van hondenpoep. Dit doen we door het aanbrengen van reverse-graffiti¹ op locaties die regelmatig worden bevuild.

Figuur 1: huisstijl honden-uitlaatbeleid.

¹ Reverse-graffiti (omgekeerde graffiti) is een tijdelijke en duurzame manier van graffiti. Door middel van water en een hogedrukreiniger wordt er een afbeelding op de stoep aangebracht. De afbeelding blijft enkele weken zichtbaar.

4. Herkenbare huisstijl (meeweten)

De gemeente gebruikt een herkenbare huisstijl (figuur 1) bij communicatie-uitingen over het honden uitlaatbeleid. Uitgangspunt is dat de gemeente hondenbezitters op een positieve manier stimuleert om de hondenpoep op te ruimen.

5. Aanbrengen van markeringen bij uitzonderingsgebieden (meeweten)

De gemeente brengt herkenbare markeringen aan bij uitzonderingsgebieden.

6. Informeren over de afspraken via media, social media, website en andere kanalen (meeweten)

De gemeente publiceert jaarlijks een bericht in de lokale krant. Daarnaast staat informatie op de gemeentelijke website (www.nijkerk.eu) en op de afvalkalender. De gemeente maakt gebruik van onder andere Facebook en twitter om informatie te delen.

7. Hondenuitlaatkaart (meeweten)

De afspraken en uitzonderingsgebieden staan op de honden-uitlaatkaart. De gemeente actualiseert de huidige kaart op basis van het vastgestelde beleid. De honden-uitlaatkaart staat op de website van de gemeente Nijkerk.

8. Inspraakronde honden-uitlaatkaart en hondenroutes (meedenken en meeweten)

Na het vaststellen van het beleid actualiseert de gemeente de honden-uitlaatkaart. De honden-uitlaatkaart wordt uiteindelijk door het college vastgesteld. Dit is conform APV artikel 2:57, tweede lid, en artikel 2:58, vierde lid.

Inwoners kunnen invloed uitoefenen op de honden-uitlaatkaart en locatie van uitzonderingsgebieden zoals hondenlosloopgebieden en gebieden die verboden zijn voor honden. De gemeente plaatst extra afvalbakken op honden-uitlaatroutes. Hondenbezitters denken mee over de routes en kunnen aangeven op welke routes nog behoefte is aan extra afvalbakken. De gemeente faciliteert dit door een inspraakronde (inloopbijeenkomst in Nijkerk, Nijkerkerveen en Hoevelaken) te organiseren. Voor deze inspraakronde gelden in ieder geval de volgende kaders:

1. Het is verboden voor honden op speel- en sportplekken.
2. Kiest de gemeenteraad ervoor om de uitlaatstroken te houden (variant 1, 3 en 4). Dan geldt het uitgangspunt dat het aantal uitlaatstroken per 1.000 inwoners niet toeneemt.
3. Er is een goede verdeling van uitzonderingsgebieden in de wijk.
4. Losloopgebied bij een centrum heeft voorrang omdat mensen daar weinig plek hebben om de hond uit te laten.
5. Oppervlakte van een hondenlosloopgebied is 800 m² tot 1000 m².
6. Extra (omheinde) losloopgebieden worden over de drie kernen verdeeld. De gemeente houdt daarbij aandacht voor het verlagen van de recreatiedruk in het Hoevelakense bos.
7. De honden-uitlaatroutes uit het Handboek Groen vormen de basis voor het gesprek over de afvalbakken.

9. Burgerinitiatief hondenlosloopgebieden (meedoen)

De hondenlosloopgebieden zijn een welkome ontmoetingsplaats voor honden én hondenbezitters. Dit zijn de plaatsen waar honden hun energie kwijt kunnen en, alleen of met andere honden, mogen rennen en spelen.

Honden houden van een leuke en spannende omgeving waar ze lekker kunnen spelen. De gemeente denkt dan bijvoorbeeld aan loopplanken, buizen, of verstopplekken. De gemeente geeft hondenbezitters gelegenheid om de (omheinde) hondenlosloopgebieden in te richten en initiatieven te starten. De gemeente biedt ook ruimte aan sociale initiatieven zoals het verbinden van hondenbezitters en niet-hondenbezitters, kinderen op een positieve manier laten kennismaken met honden, of wandelen met honden met als doel eenzaamheid of angst tegen te gaan.

Voorstellen kunnen bijvoorbeeld worden ingediend via de “Stimuleringsregeling participatie beheer openbare ruimte.

De gemeente evalueert hondenlosloopgebieden door contact te leggen met hondenbezitters die van deze faciliteit gebruikmaken. De gemeente doet dit doorlopend en gaat één keer per twee jaar in gesprek met hondenbezitters die gebruikmaken van de hondenlosloopgebieden.

10. Handhaven (meewerken)

De gemeente handhaaft het honden-uitlaatbeleid. Dit doet de gemeente door navolgen van meldingen en surveillance in de wijk. De gemeente geeft de komende jaren meer prioriteit aan het naleven van de afspraken over het honden-uitlaatbeleid en laat de inzet zien. Naast reguliere taken organiseert de gemeente daarom twee keer in het jaar een handhavingsactie. De gemeente richt deze inzet specifiek op naleving van het honden-uitlaatbeleid in wijken waar de gemeente veel meldingen ontvangt. De gemeente organiseert deze acties in het voorjaar en najaar en bereidt deze integraal voor in een overleg tussen de teams handhaving, communicatie en het beheer van de openbare ruimte.

4.2 Kostenraming en planning

In tabel 3 is een overzicht opgenomen van de kosten en de planning. In 2024 houdt de gemeente rekening met een extra impuls voor communicatie van €2.000. De gemeente zet dit bedrag onder andere in voor het actualiseren van de honden-uitlaatkaart, inspraak en extra inzet voor het bekend maken van het geactualiseerde beleid. Jaarlijks reserveert de gemeente €1.000 voor communicatie over het honden-uitlaatbeleid.

Tabel 3: planning en budget.

Communicatiemiddelen	Uitvoering (jaar)	Kosten
Panel Hondenbeleid Nijkerk.	Doorlopend	Eigen inzet.
Inwonerstevredenheidsonderzoek.	In 2025 en 2027	Begroot groenbeleidsplan.
Aanbrengen van reverse-graffiti.	Doorlopend	Begroot investering Honden-uitlaatbeleid.
Doorvoeren huisstijl. Stickers en ander materiaal.	Eenmalig 2024 Eerste kwartaal 2024.	€500
Aanbrengen van markeringen bij uitzonderingsgebieden.	Doorlopend	Begroot investering Honden-uitlaatbeleid.
Informereren over de afspraken via media, social media, website of andere kanalen.	Doorlopend, in ieder geval: - Derde kwartaal 2023: informatie uitvoeren beleid. - Derde kwartaal 2023: informatie inspraakronde. - Eerste kwartaal 2024: besluit honden-uitlaatkaart. - Tweede kwartaal 2024: handhavingsactie.	€500
Actualiseren honden-uitlaatkaart en inspraakronde (inloopbijeenkomst in Nijkerk, Nijkerkerveen en Hoevelaken).	Eenmalig 2023 - Derde kwartaal 2023: inspraakronde. - Eerste kwartaal 2024: besluit door college.	€1.500
Burgerinitiatief losloopgebieden.	Doorlopend	Genomen besluit.
Handhaving.	Doorlopend en twee acties per jaar in voorjaar en najaar. Start: Eerste kwartaal 2024.	€500

5. Evalueren en bijsturen

De gemeente evalueert het beleid in 2028. In tabel 4 is uiteengezet wat de gemeente daarvoor doet.

Tabel 4: monitoren en evalueren 2028.

Kernwaarde	Norm	Metten
Schone leefomgeving	Er staan voldoende afvalbakken en deze staan op de goede plek.	De afgesproken maatregelen zijn uitgevoerd.
	Voldoet de verzorging aan beeldkwaliteit niveau A.	Analyse schouwrapporten.
Verminderen overlast	Het beleid is duidelijk.	Analyse MOR meldingen. Evaluatie met panel Hondenbeleid Nijkerk.
	De overlast neemt af.	Inwoners- tevredenheidsonderzoek 2027: honden-uitlaatbeleid scoort gemiddeld een 7.
Welzijn, communicatie en handhaving	Hondenlosloopgebieden worden gebruikt als ontmoetingsplaats.	2 initiatieven voor het inrichten van een hondenlosloopgebied tot ontmoetingsplaats.
	Inwoners weten informatie te vinden.	Inwoners geven communicatie over het honden-uitlaatbeleid gemiddeld een 7.
	Er hoeft minder gehandhaafd te worden.	Analyse meldingen handhaving.
Inkomsten en uitgaven	Inkomsten en uitgaven zijn in balans.	